

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 488/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 CoPr 8/2018-416 z 15. mája 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 215/2019 z 25. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a I. časti bodu 24 Európskej sociálnej charty (revidovanej) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 CoPr 8/2018-416 z 15. mája 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Cdo 215/2019 z 25. novembra 2020. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 37 Cpr 1/2013-334 z 12. januára 2017 v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 37 Cpr 1/2013-387 z 19. februára 2018 o zamietnutí žaloby sťažovateľky (žalobkyne), ktorou sa proti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „žalovaná“) domáhala určenia neplatnosti skončenia jej pracovného pomeru výpoveďou z 19. marca 2013, určenia, že jej pracovný pomer naďalej trvá, ako aj náhrady mzdy.

3. V napadnutom konaní nebolo sporné, že 30. marca 2007 uzatvorila sťažovateľka so žalovanou, zastúpenou starostom obce (ďalej aj „starosta“), pracovnú zmluvu s dohodnutým druhom práce „[REDAKOVANÉ]“ a miestom výkonu práce „[REDAKOVANÉ]“, na základe ktorej medzi nimi vznikol pracovný pomer. Dňa 30. júna 2008 sa žalovaná a sťažovateľka dohodli na zmene pracovného pomeru, pokiaľ išlo o druh práce, ktorý bol v pracovnej zmluve označený ako „[REDAKOVANÉ]“, a miesto výkonu práce „[REDAKOVANÉ]“. Dňa 19. marca 2013 dala žalovaná sťažovateľke písomnú výpoveď pre nadbytočnosť podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení účinnom v danom čase.

4. Vo veci konajúce súdy považovali za preukázané, že Centrum sociálnych služieb [REDAKOVANÉ] (ďalej len „centrum sociálnych služieb“) je rozpočtovou organizáciou žalovanej, ktoré nemá samostatnú právnu subjektivitu a jeho štatutárnym orgánom je starosta. Výpovedi predchádzalo písomné rozhodnutie žalovanej o organizačných zmenách z 19. marca 2013, keďže starosta v rámci svojej pôsobnosti vyplývajúcej mu z § 13 ods. 4 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) s platnosťou a účinnosťou od 16. marca 2013 zmenil organizačný poriadok [REDAKOVANÉ] z 22. novembra 2010 (ďalej len „organizačný poriadok“) tak, že na účel zvýšenia efektivity práce a zníženia nákladov zrušil pracovnú pozíciu riaditeľa centra sociálnych služieb. O uvedenej zmene organizačného poriadku starosta informoval obecné zastupiteľstvo na jeho zasadnutí konanom v [REDAKOVANÉ] 16. marca 2013, ktorého priebeh bol zaznamenaný formou zápisnice, pričom ho upozornil na neaktuálnosť prílohy č. 1 organizačného poriadku, ako aj na potrebu prijatia ďalších zdravotných sestier vzhľadom na počet obsadených lôžok; uvedenú zmenu organizačného poriadku vrátane „novelizovanej prílohy č. 1“ obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie uznesením č. 15/2013 zo 16. marca 2013. Dňa 18. marca 2013 starosta výpoveď ústne prerokoval so zástupkyňou zamestnancov, ktorá k nej nemala pripomienky. Súdy oboch inštancií považovali za preukázané, že výpoveď bola sťažovateľke doručovaná v písomnej forme v mieste výkonu jej práce za prítomnosti dvoch zástupcov žalovanej – starostu a zástupkyne zamestnancov, avšak sťažovateľka výpoveď odmietla prevziať a hoci spĺňala kvalifikačné predpoklady na pracovnú pozíciu zdravotnej sestry, ktorá jej bola ponúknutá, túto neprijala „z dôvodu nestotožnenia sa s výpoveďou a z dôvodu, že už nebude robiť riadiacu funkciu a spojku“. K obsadeniu tejto voľnej pracovnej pozície napokon došlo od 1. júna 2013 inou fyzickou osobou.

5. Sťažovateľka tvrdiac, že centrum sociálnych služieb bolo zriadené obecným zastupiteľstvom ako „samostatný útvar“, videla nedostatok hmotnoprávných podmienok výpovede v tom, že rozhodnutie o organizačnej zmene nebolo prijaté obecným zastupiteľstvom, ale starostom, preto nemohlo dôjsť k platnému skončeniu pracovného pomeru medzi žalovanou a sťažovateľkou. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žalovanej vytkla, že nedodrжала časovú chronológiu jednotlivých hmotnoprávných podmienok výpovede, keďže výpoveď bola so sťažovateľkou prerokovaná v čase, keď tento výpovedný dôvod neexistoval. Podľa názoru sťažovateľky žalovaná v konaní neuniesla ani dôkazné bremeno jej tvrdenia o prijatí rozhodnutia o organizačnej zmene, nepreukázala ako, kedy a kde takéto rozhodnutie prijala. Sťažovateľka označila za nevierohodnú aj svedeckú výpoveď zástupkyne zamestnancov.

6. Podľa názoru vo veci konajúcich súdov v danom prípade boli splnené všetky hmotnoprávne podmienky výpovede, žalovaná preukázala existenciu organizačnej zmeny, dôsledkom ktorej bolo

zrušenie pracovnej pozície riaditeľa centra sociálnych služieb, nadbytočnosť sťažovateľky, ktorá túto pracovnú pozíciu vykonávala, ako aj príčinnú súvislosť medzi nimi. Námietky sťažovateľky preto považovali za nedôvodné.

7. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ako aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že pokiaľ ide o hmotnoprávne podmienky výpovede, nie je napadnutý rozsudok krajského súdu dostatočne odôvodnený.

8. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky uplatnené podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, keďže nezistil, že by odvolací súd nesprávnym procesným postupom sťažovateľke znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie sťažovateľky uplatnené podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, keďže v ňom nešpecifikovala konkrétnu právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] tvrdí, že centrum sociálnych služieb nebolo obecným zastupiteľstvom zriadené ako rozpočtová organizácia obce podľa § 11 ods. 4 písm. l) zákona o obecnom zriadení, ale ako orgán potrebný na samosprávu obce, t. j. „samostatný útvar“ podľa § 11 ods. 4 písm. n) zákona o obecnom zriadení. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľka je presvedčená, že iba obecné zastupiteľstvo bolo oprávnené rozhodnúť o znížení počtu zamestnancov centra sociálnych služieb a že až na podklade rozhodnutia obecného zastupiteľstva mohol starosta v mene žalovanej realizovať organizačnú zmenu skončením pracovného pomeru výpoveďou so sťažovateľkou. Žalovaná teda nedodrжала časovú chronológiu jednotlivých hmotnoprávnych podmienok výpovede, ktorá bola so sťažovateľkou prerokovaná v čase, keď tento výpovedný dôvod neexistoval. Sťažovateľka žalovanej vytyka aj to, že neuniesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia, čo sa týka splnenia ponukovej povinnosti. Podľa názoru sťažovateľky uvedené skutočnosti mali zásadný právny význam pre rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu, no keďže sa nimi všeobecné súdy dostatočne nezaoberali, sú ich rozhodnutia nedostatočne odôvodnené, nepresvedčivé a v konečnom dôsledku nespravodlivé voči sťažovateľke.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) a čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa a I. časti bodu 24 Európskej sociálnej charty (revidovanej) rozsudkom krajského súdu č. k. 7 CoPr 8/2018-416 z 15. mája 2019 (body 2 až 6) a uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 215/2019 z 25. novembra 2020 (bod 8), ktoré sťažovateľka považuje za nedostatočne odôvodnené, pokiaľ ide o splnenie

hmotnoprávnych podmienok výpovede danej jej zamestnávateľom podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce (bod 9).

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) a čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

11. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu sa ústavný súd musel v prvom rade zaoberať otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti ako jednej z procesných podmienok jej prípustnosti. Vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí bolo sťažovateľke doručené 22. decembra 2020, považoval dvojmesačnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti v danej veci za zachovanú (§ 124 zákona o ústavnom súde).

12. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Skutkový stav a práve závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. ÚS 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

13. Ústavný súd už judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, ZNaU 313/2003).

14. Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uvádza, že hoci tento článok zaväzuje súd, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, neznamená to, aby na každý argument strany konania dal podrobnú odpoveď (rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Medziiným, je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprejedná každú podrobnosť tvrdenú stranou konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prejednávania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo strany konania byť vypočutou a aby súd posúdil tvrdenia strany konania, hoci sa to explicitne neodrazí v konečnom rozhodnutí

(rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74). Odvolací súd sa tiež v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESLP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, č. 20772/92).

15. Taktiež vyhodnotenie, ktorá skutočnosť tvrdená a dokazovaná v civilnom sporovom konaní je pre rozhodnutie vo veci samej významná a ktorá nie, je doménou rozhodovacej právomoci všeobecných súdov. Ústavnému súdu nemožno odňať právomoc kasačného zásahu do tohto hodnotenia vtedy, keď je v rozpore so zákonným príkazom vyjadreným v § 191 CSP v miere spôsobilej postaviť konanie i jeho výsledok do pozície nespravodlivosti a neobjektívnosti. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ktorá napriek pomenovaniu nevytvára všeobecnému súdu priestor pre ľubovoľné (svojvoľné) hodnotenie dôkazov. Prípadná svojvôľa v procese hodnotenia dôkazov je nežiaducim prvkom v súdnom konaní, ktorý zakladá nielen rozpor postupu a naň nadväzujúceho súdneho rozhodnutia so zákonom, ale aj so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, lebo svojvôľa konajúceho súdu je hrubým narušením spravodlivostnej kvality a objektivity súdneho rozhodovania (I. ÚS 125/2020).

16. Zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní [čl. 36 ods. 1 písm. b) ústavy].

17. Ťažiskovým argumentom, ktorý sťažovateľka spája s porušením jej práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie krajským súdom, je, že rozhodnutie o skončení pracovného pomeru so sťažovateľkou výpoveďou nespadá do pôsobnosti starostu konajúceho v mene obce (žalovanej), ale do pôsobnosti obecného zastupiteľstva, ktoré podľa jej názoru malo zriadiť centrum sociálnych služieb ako orgán potrebný na samosprávu obce, t. j. „samostatný útvar“ podľa § 11 ods. 4 písm. n) zákona o obecnom zriadení. V nadväznosti na uvedenú skutočnosť neboli podľa nej splnené hmotnoprávne podmienky výpovede danej jej zamestnávateľom.

18. Ústavný súd konštatuje, že uvedený názor sťažovateľky vychádza z nepochopenia nosných princípov fungovania obecnej samosprávy upravenej zákonom o obecnom zriadení.

19. Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnu pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba (§ 4 ods. 1 zákona o obecnom zriadení). Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia obce a) orgánmi obce, b) miestnym referendom, c) zhromaždením obyvateľov obce (§ 4 ods. 2 zákona o obecnom zriadení). Orgánmi obce sú a) obecné zastupiteľstvo, b) starosta (§ 10 ods. 1 zákona o obecnom zriadení).

20. Pokiaľ zákon o obecnom zriadení v § 11 ods. 4 písm. n) ustanovuje, že obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené zriaďovať a zrušovať orgány potrebné na samosprávu obce a určovať náplň ich práce, treba pri výklade slovného spojenia „orgány potrebné na samosprávu obce“ vychádzať z § 10 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého obecné zastupiteľstvo môže zriadiť a zrušiť podľa potreby stále alebo dočasné výkonné, kontrolné a poradné orgány, najmä obecnú radu, komisie a určiť im náplň práce; môže zriadiť a zrušiť aj ďalšie svoje orgány a útvary, ak tak ustanovuje osobitný zákon [pričom v poznámke 10a) ako príklad uvádza zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení

neskorších predpisov, ktorý v § 2 ustanovuje, že obecná polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce; obecnú políciu zriaďuje a zrušuje obec všeobecne záväzným nariadením; náčelníka obecnej polície na návrh starostu vymenúva a odvoláva obecné zastupiteľstvo]. Z uvedeného vyplýva, že zriaďovanie a zrušovanie orgánov potrebných na samosprávu obce je v zásade fakultatívne a závisí od potrieb konkrétnej obecnej samosprávy. Výnimkou je zriadenie komisie na ochranu verejného záujmu, ktorú je obecné zastupiteľstvo povinné zriadiť v zmysle ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov.

21. Zákon o obecnom zriadení v § 4 ods. 3 demonštratívny spôsobom vymedzuje základné úlohy obce pri výkone samosprávy, medzi ktoré patrí (aj) plnenie úloh na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“). Predmet zákona o sociálnych službách je vymedzený v § 1 tak, že tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. Podľa § 3 ods. 3 zákona o sociálnych službách poskytovateľom sociálnej služby je za podmienok ustanovených týmto zákonom obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom (ďalej len „verejný poskytovateľ sociálnej služby“) a iná osoba (ďalej len „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“). Určenie druhu sociálnej služby, formy sociálnej služby a rozsahu poskytovania sociálnej služby upravujú ustanovenia § 11 až § 14 zákona o sociálnych službách. Poskytovanie sociálnych služieb upravujú ustanovenia § 15 až 23b zákona o sociálnych službách.

22. Ústavný súd pre úplnosť dodáva, že v čase uzavretia pracovnej zmluvy medzi žalovanou a sťažovateľkou (bod 3) právne vzťahy pri poskytovaní sociálnej pomoci, ktorej cieľom bolo zmierniť alebo prekonať s aktívnou účasťou občana sociálnu núdzu, zabraňovať príčinám vzniku, prehlbovania alebo opakovania porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu občana a zabezpečiť integráciu občana do spoločnosti upravoval zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov; avšak tento zákon bol zrušený zákonom o sociálnych službách.

23. ■■■■■ je ako verejný poskytovateľ sociálnych služieb zapísaná v registri poskytovateľov sociálnych služieb vedenom Bratislavským samosprávnym krajom (ktorý je verejne prístupný na internetovej stránke portal.egov.region-bsk.sk) od roku 2009, čím splnila podmienku ustanovenú § 3 ods. 3 zákona o sociálnych službách. Vo veci konajúce súdy považovali za preukázané, že centrum sociálnych služieb je rozpočtovou organizáciou žalovanej, ktoré nemá samostatnú právnu subjektivitu a jeho štatutárnym orgánom je starosta.

24. Zákon o sociálnych službách slovné spojenie „centrum sociálnych služieb“ neobsahuje a neobsahuje ani spôsob vymenovania a odvolania riaditeľa centra sociálnych služieb.

25. Sťažovateľka v konaní pred súdom prvej inštancie ani v konaní pred odvolacím súdom netvrdila (a už vôbec nepreukázala), že v jej prípade išlo o funkciu, ktorej obsadenie je osobitne upravené zákonom o obecnom zriadení (ako napr. funkcia hlavného kontrolóra obce), resp. osobitným

zákonom (ako napr. funkcia riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia podľa zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov), a teda že vo vzťahu k vykonávanému druhu práce, ktorý bol v pracovnej zmluve označený ako „[REDAKOVANÉ]“, bola do „funkcie“ vymenovaná obecným zastupiteľstvom na návrh starostu. Z toho logicky vyplýva, že neexistoval žiadny právny dôvod, aby obecné zastupiteľstvo na návrh starostu sťažovateľku odvolalo z „funkcie“, keďže ju do nej na návrh starostu nevylenovalo.

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu) zistil, že v posudzovanom konaní bol sťažovateľke daný náležitý procesný priestor, aby preukázala svoje skutkové tvrdenia týkajúce sa nesplnenia hmotnoprávných podmienok výpovede danej jej zamestnávateľom podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, aby poprela skutkové tvrdenia protistrany, resp. aby sa vyjadrila ku všetkým dôkazom vykonaným okresným súdom. Vykonané dokazovanie nepreukázalo opodstatnenosť žaloby sťažovateľky, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti skončenia jej pracovného pomeru výpoveďou, určenia, že jej pracovný pomer naďalej trvá, ako aj náhrady mzdy. Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade nič nenasvedčuje tomu, že by sa okresný súd dopustil svojvôle v procese hodnotenia dôkazov spôsobilej spochybniť objektivitu súdneho rozhodovania. Krajský súd bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, pričom nešlo o prípad, keď by dokazovanie zopakoval alebo doplnil. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok krajského súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvoinštančné konanie, pričom závery krajského súdu nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené ani z nich nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (Zákonníka práce a Civilného sporového poriadku), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

27. Ústavný súd na tomto mieste považuje za vhodné dať do pozornosti, že za skutkový základ sporu zodpovedá procesná strana. Civilné sporové konanie je konaním dôkazným ovládaným tzv. prejednacím princípom (princípom formálnej pravdy), čo platilo i za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (t. j. do 30. júna 2016). V takomto type konania sú sporové strany povinné substancovať svoje skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy v jednotlivých procesných úkonoch (povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť). Nepriaznivý následok nedostatočného substancovania skutkového stavu sa prípadne prejaví až v nepriaznivom meritórnom rozhodnutí pre účastníka, ktorý svoje bremeno tvrdenia alebo dôkazné bremeno neunesol. Tak tomu bolo podľa rozsudkov okresného súdu a krajského súdu aj v prejednávanej veci.

28. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s názormi všeobecných súdov nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) totiž nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali

alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08).

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) a čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

29. Za ústavne konformný a udržateľný považuje ústavný súd aj záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľky (bod 8). Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu, nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.). Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

III.3. K namietanému porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

30. Ústavný súd konštatuje, že uvedená medzinárodná zmluva podľa čl. 7 ods. 5 ústavy obsahuje 22 článkov, ktoré upravujú spôsob a dôvody skončenia zamestnania z podnetu zamestnávateľa. Z obsahu týchto právnych noriem možno ustáliť, že zabezpečujú rovnaký, resp. menší rozsah práv ako zabezpečuje vnútroštátna právna úprava týchto právnych vzťahov (predovšetkým Zákonník práce), a preto domáhanie sa práv priznaných Dohovorom Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu zamestnávateľa pred ústavným súdom je sporné (II. ÚS 242/2015, ZNaU 61/2015). Odhliadnuc od uvedeného, sťažovateľka ako zamestnankyňa v konaní pred krajským súdom nepreukázala (bod 26), že v jej prípade neexistuje platný dôvod na také skončenie, ktorý vyplýva z „prevádzkových potrieb“ žalovanej ako zamestnávateľa.

III.4. K namietanému porušeniu práva sťažovateľky podľa I. časti bodu 24 Európskej sociálnej charty (revidovanej) napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

31. Vo vzťahu k aplikovateľnosti uvedenej medzinárodnej zmluvy podľa § 7 ods. 5 ústavy ústavný súd už judikoval, že „Európska sociálna charta neobsahuje priamo aplikovateľné subjektívne práva fyzických osôb, ale obsahuje právne normy, ktoré majú charakter všeobecných princípov spoločných členským štátom Rady Európy v oblasti sociálnej politiky a ktoré sú povinné zmluvné štáty inkorporovať do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva v týchto štátoch sú povinné tieto princípy zohľadňovať pri aplikácii príslušných vnútroštátnych normatívnych právnych aktov.“ (II. ÚS 242/2015, ZNaU 61/2015).

III.5. Záver

32. Medzi rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu a obsahom základných práv sťažovateľky podľa čl. 36 ods. 1 písm. b) a čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o skončení zamestnania z podnetu

zamestnávateľa a I. časti bodu 24 Európskej sociálnej charty (revidovanej) neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu